

Professional Association
of Ecologists of Ukraine

НАЦІОНАЛЬНИЙ ESOBUSINESS FORUM-2021

«ЗЕЛЕНА ЕКОНОМІКА: ЯК ДОСЯГТИ БАЛАНСУ»

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ОВД ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Вікторія Коваленко

- еколог
- власниця та директор
EMGROUP
- голова комітету ОВД РАЕУ

Питання до розгляду:

- Як пройти процедуру ОВД та не втратити інвестицій?
- З якими складнощами може зіткнутися замовник під час громадських слухань
- Сучасні тенденції розвитку законодавства з ОВД
- Статистика рішень про допустимість\недопустимість у процедурах ОВД по регіонам
- Проект інструкцій перевірки умов Висновків з ОВД ДЕІ
- Судова практика, кейси

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА від 11 травня 2011 р. № 560

5. Перед схваленням та затвердженням проектів будівництва у випадках, визначених статтею 31 Закону України “Про регулювання містобудівної діяльності”, проводиться експертиза проектів будівництва, а у випадках, визначених Законом України “Про інвестиційну діяльність”, - державна експертиза інвестиційного проекту, складовою якого є проект будівництва.

Затвердження (схвалення) проектів будівництва здійснюється на підставі позитивного експертного звіту, визначеного абзацом другим пункту 15 цього Порядку.

Перед затвердженням проектів будівництва для проведення їх експертизи до проектної документації на будівництво об’єктів, що підлягають оцінці впливу на довкілля згідно із Законом України “Про оцінку впливу на довкілля”, додаються результати проведення такої оцінки.

Для об’єктів, що підлягають оцінці впливу на довкілля, розробляється звіт з оцінки впливу на довкілля.

За наявності звіту з оцінки впливу на довкілля матеріали (розділ) оцінки впливів на навколишнє середовище у складі проектної документації розробляються тільки в частині заходів, не включених до звіту з оцінки впливу на довкілля.

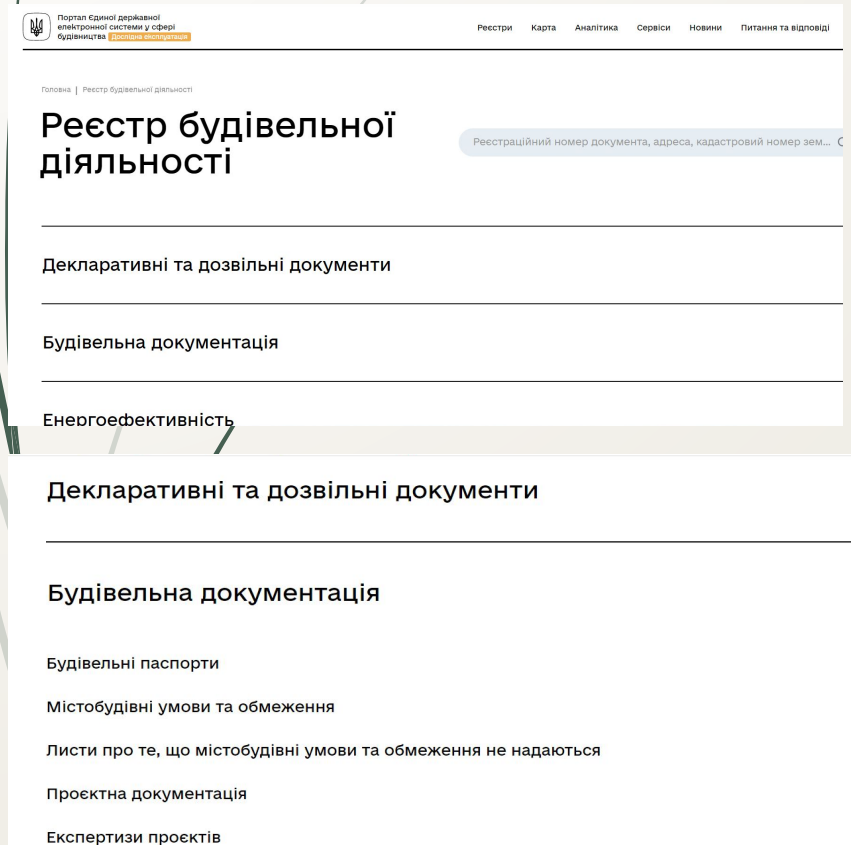
Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення порядку надання адміністративних послуг у сфері будівництва та **створення Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва**» від 17.10.2019 № 100-IX

□ **"Стаття 26⁻¹**. Подання документів для отримання адміністративних та інших визначених цим Законом послуг у сфері будівництва та отримання результатів їх розгляду

2. Виключно в електронній формі через електронний кабінет або іншу державну інформаційну систему, інтегровану з електронним кабінетом, користувачами якої є суб'єкт звернення та суб'єкт надання відповідної послуги, подаються документи для отримання таких адміністративних та інших визначених цим Законом послуг щодо об'єктів, що за класом наслідків (відповідальності) належать до об'єктів із середніми (СС2) та значними (СС3) наслідками (крім об'єктів, на які поширюється дія [Закону України](#) "Про державну таємницю"):

- 1) отримання вихідних даних (містобудівних умов та обмежень і технічних умов);
- 2) експертизи проектної документації на будівництво об'єктів;
- 3) **оцінки впливу на довкілля згідно із [Законом України](#) "Про оцінку впливу на довкілля"**;
etc.

<https://e-construction.gov.ua/>

"**Стаття 22⁻¹**. Єдина державна електронна система у сфері будівництва

6.Електронна система створюється з використанням програмного забезпечення, яке забезпечує його **сумісність і електронну інформаційну взаємодію у режимі реального часу з іншими електронними інформаційними системами** та мережами, що становлять інформаційний ресурс держави, у тому числі Державним земельним кадастром, Державним реєстром речових прав на нерухоме майно, Єдиним державним реєстром юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань, **Єдиним реєстром з оцінки впливу на довкілля**, Єдиним державним реєстром судових рішень, Єдиним державним реєстром виконавчих документів, Державним реєстром нерухомих пам'яток України, Державним реєстром загальнообов'язкового державного соціального страхування, **інтегрованою автоматизованою системою державного нагляду (контролю).**

ЗАКОН УКРАЇНИ ОЦІНКУ ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ» № 2059-VIII від 23.05.2017

I етап (20-30+3 р. днів):

- Оприлюднення Повідомлення ПД + Вимоги про надання досліджень у Реєстрі
- Публікації у 2 ЗМІ та на дошках оголошень (3 р.д.)
- Подання паперової версії до УО та АдмТО
- ГО Повідомлення ПД

II етап (25-35 р. днів):

- Оприлюднення Звіту та Оголошення про ГО у Реєстрі
- Публікації у 2 ЗМІ та на дошках оголошень (3 р.д.)
- Подання паперової версії до УО та АдмТО
- ГО Звіту та Гр.Слухання (1 р.д.)

III етап (20+3 р. днів):

- Видача Висновку

IV етап:

- Дотримання умов Висновку з ОВД та проведення ППМ

ПРОЕКТ ЗАКОНУ «ПРО ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО ОЦІНКУ ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ» №5766 ВІД 14.07.2021

I етап (20-30+3 р. днів): без змін, окрім

- Подання ~~паперової~~ версії до УО та АдмТО

II етап (15+3 р. днів):

- Оприлюднення Звіту у Реєстрі
- Попередній аналіз Звіту УО + експертами
- Повідомлення про необхідність у дод. інформації (Перелік вичерпних критеріїв)/Звіт задовольняє вимогам для проведення ГО і надання Висновку

III етап (25-35 р. днів):

- 3 варіанти: Оголошення про ГО (3 р.д.)/Інформування УО про призупинення процедури (підготовка додаткової інформації)
- Публікації у 2 ЗМІ та на дошках оголошень (5 р.д.)
- Подання ~~паперової~~ версії до УО та АдмТО
- ГО планованої діяльності та Гр.Слухання (1 р.д.)

IV етап (10+3 р. днів):

- Видача Висновку. Повторна процедура ОВД не потребує проходження I етапу ще раз.

V етап:

- Дотримання умов Висновку з ОВД, проведення ППМ і завантаження в Реєстр

VI етап

- Проходження планового (позапланового) заходу
Перевірки дотримання природоохоронного законодавства територіальними підрозділами ДЕІ

Перевірка Умов Висновків ОВД під час проведення планових (позапланових) заходів державного нагляду і контролю

СТАТИСТИКА роботи ДЕІ за 1 ПІВРІЧЧЯ 2021 року:

- складено 67 протоколів про притягнення до адміністративної відповідальності за СТ 91-5 КУпАП,
- 64 адм. протоколи передані до суду;
- Судом винесено 13 Постанов про притягнення до адм. відповідальності на суму більше 21 т.грн.

Перевірка Умов Висновків ОВД під час проведення планових (позапланових) заходів державного нагляду і контролю

Стаття 91-5. Порухення вимог законодавства у сфері оцінки впливу на довкілля КУПАП

- **Надання завідомо неправдивих чи неповних відомостей** про вплив на довкілля планованої діяльності, **порушення встановлених законодавством вимог** щодо здійснення оцінки впливу на довкілля, у тому числі **порядку інформування громадськості та порядку проведення громадського обговорення і врахування його результатів**, - тягнуть за собою накладення штрафу на посадових осіб, громадян - суб'єктів підприємницької діяльності **від п'ятдесяти до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян**.
- **Недотримання під час провадження господарської діяльності, експлуатації об'єктів, інших втручань у природне середовище і ландшафти**, у тому числі з видобуванням ресурсів корисних копалин, використанням техногенних родовищ корисних копалин, **екологічних умов, передбачених у висновку з оцінки впливу на довкілля**, рішення про провадження планованої діяльності та проектах будівництва, розширення, перепрофілювання, ліквідації (демонтажу) об'єктів, інших втручань у природне середовище і ландшафти, у тому числі з видобуванням корисних копалин, використанням техногенних родовищ корисних копалин, а також змін у цій діяльності або продовження строків її провадження - до моменту забезпечення виконання таких екологічних умов -тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб, громадян - суб'єктів підприємницької діяльності **від двохсот до п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян**.

{Кодекс доповнено статтею 91-5 згідно із Законом [№ 2059-VIII від 23.05.2017](#)}

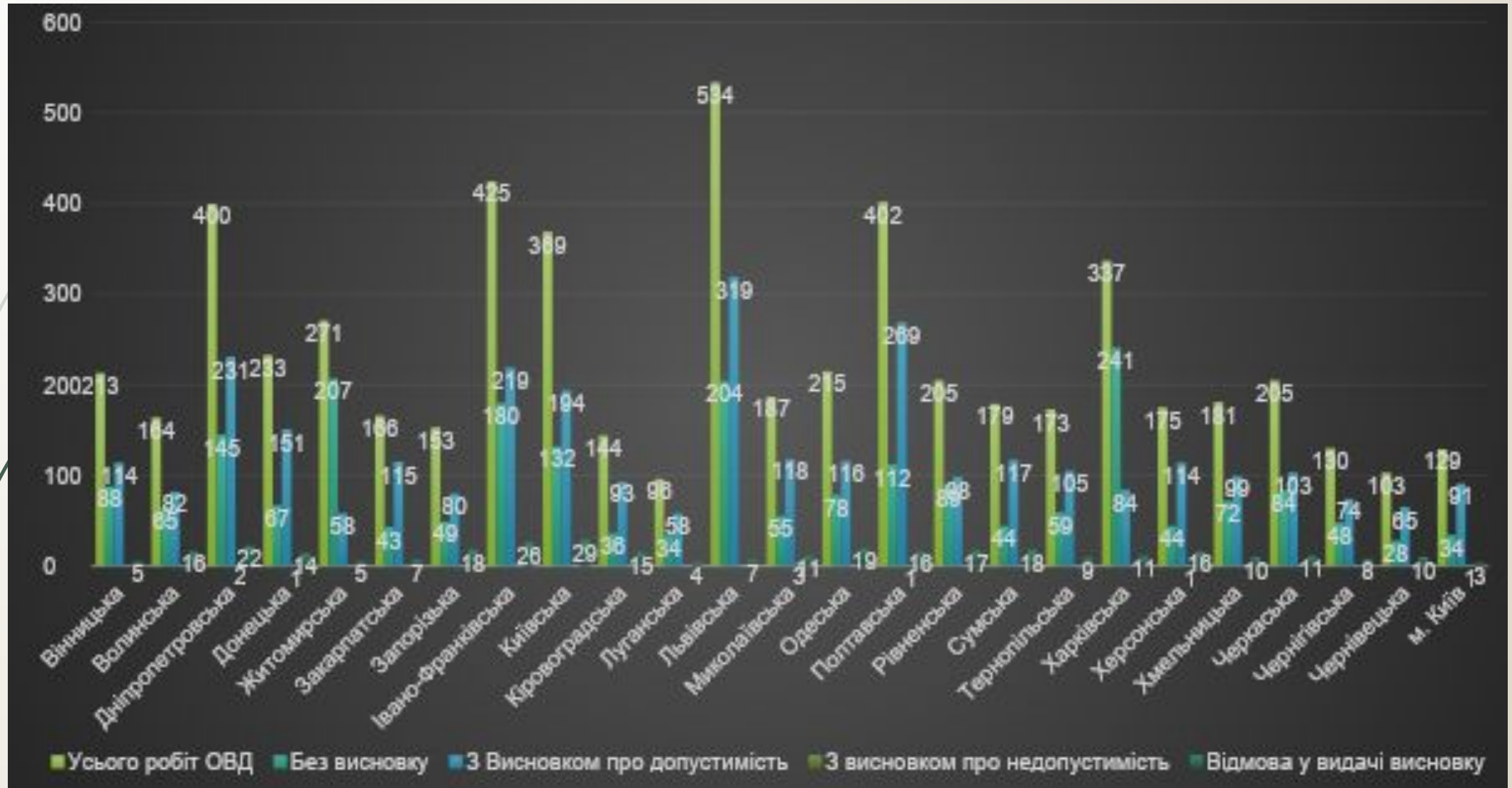
МІНІСТЕРСТВОМ розроблено

Проект Інструкцій щодо порядку перевірки дотримання законодавства стосовно оцінки впливу на довкілля під час проведення планових (позапланових) заходів державного нагляду і контролю.

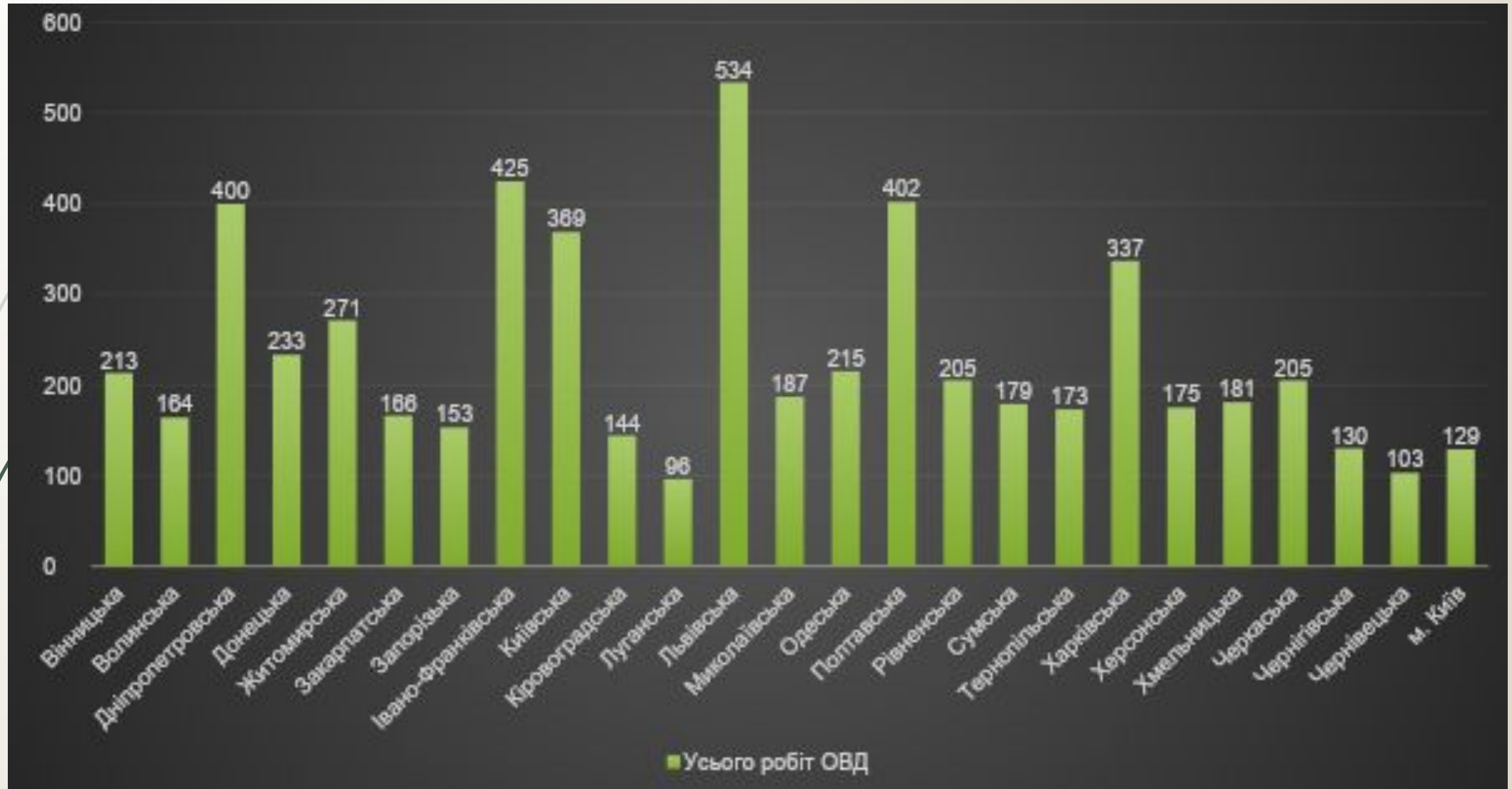
Після опрацювання Проекту ДЕІ звертає увагу УТО на критерії при написанні Висновків з ОВД:

- Чіткі терміни ППМ
- Чіткі параметри контролю при ППМ (види речовин, які необхідно контролювати, кількість точок, вичерпний перелік відходів тощо)
- Врахування місцевих\регіональних програм розвитку
- Врахування попередніх приписів ДЕІ
- Визначення параметрів умов, які можливо оцінити кількісно
- Визначення в умовах Висновку параметрів, які входять до сфери контролю ДЕІ (Контроль рівнів шуму\вібрації не входить до повноважень ДЕІ)

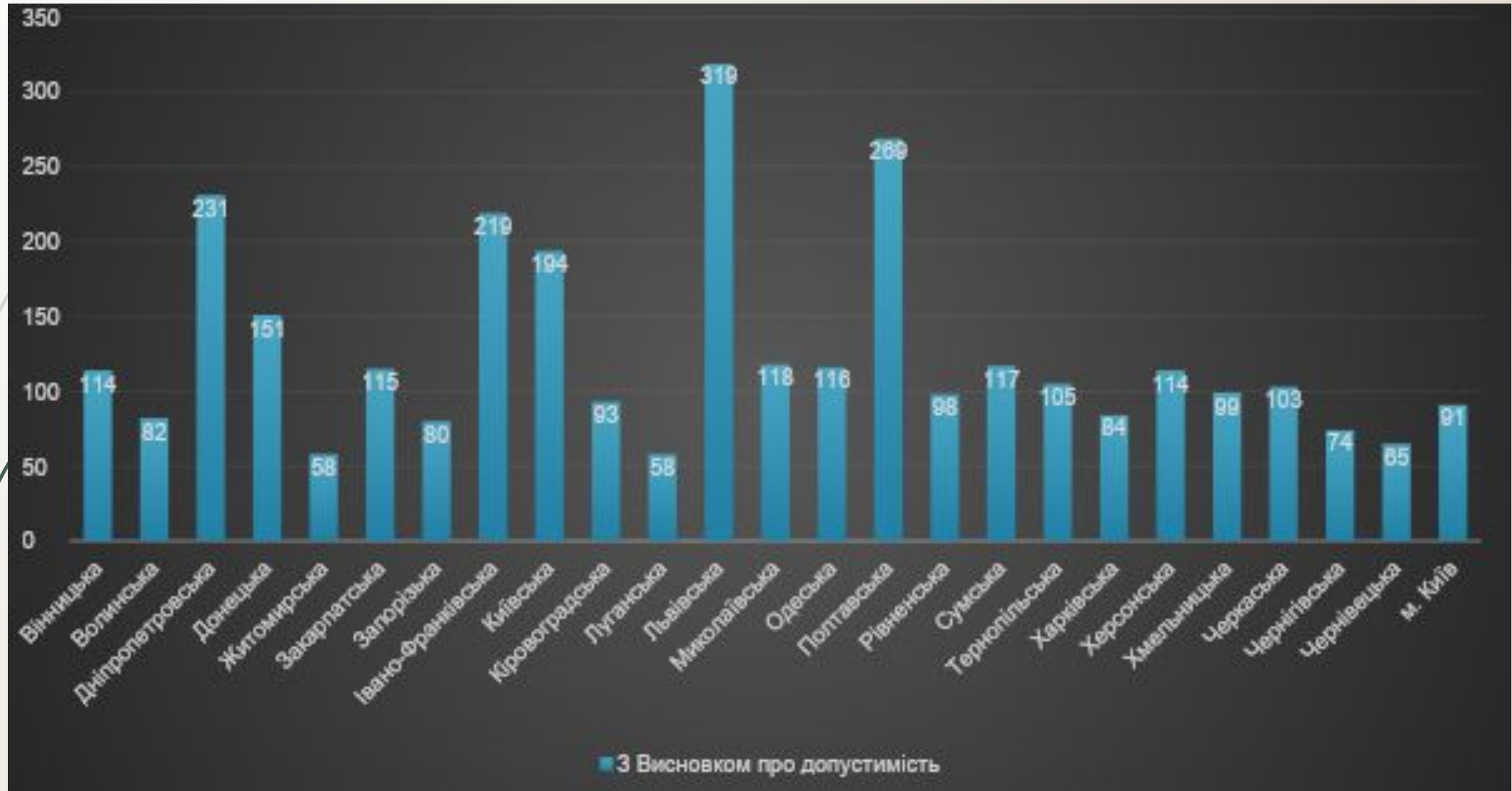
Статистика опрацьованих 5780 справ ОВД станом на кінець липня 2021 р.:

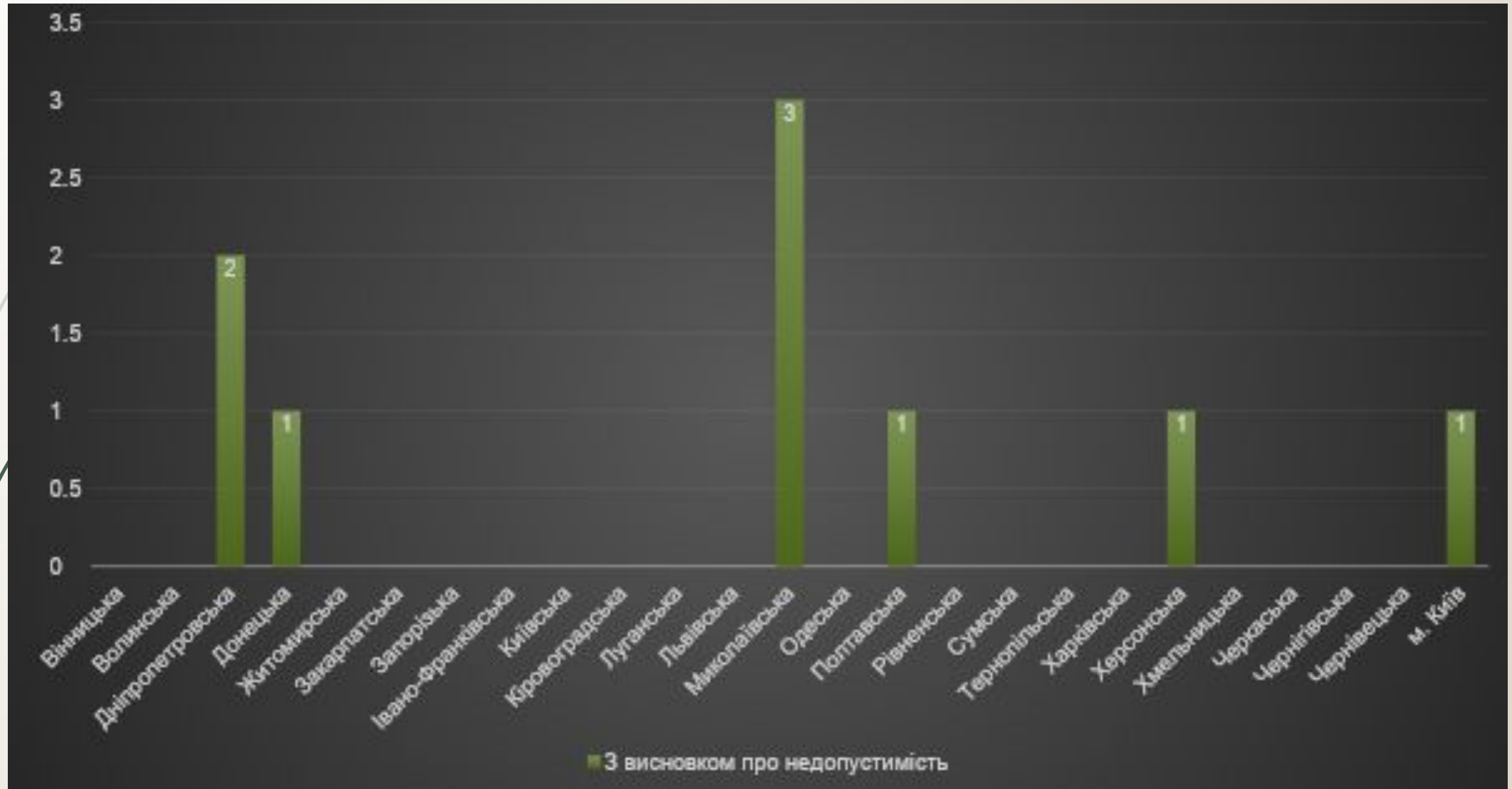
Вибірка по загальній кількості процедур ОВД:

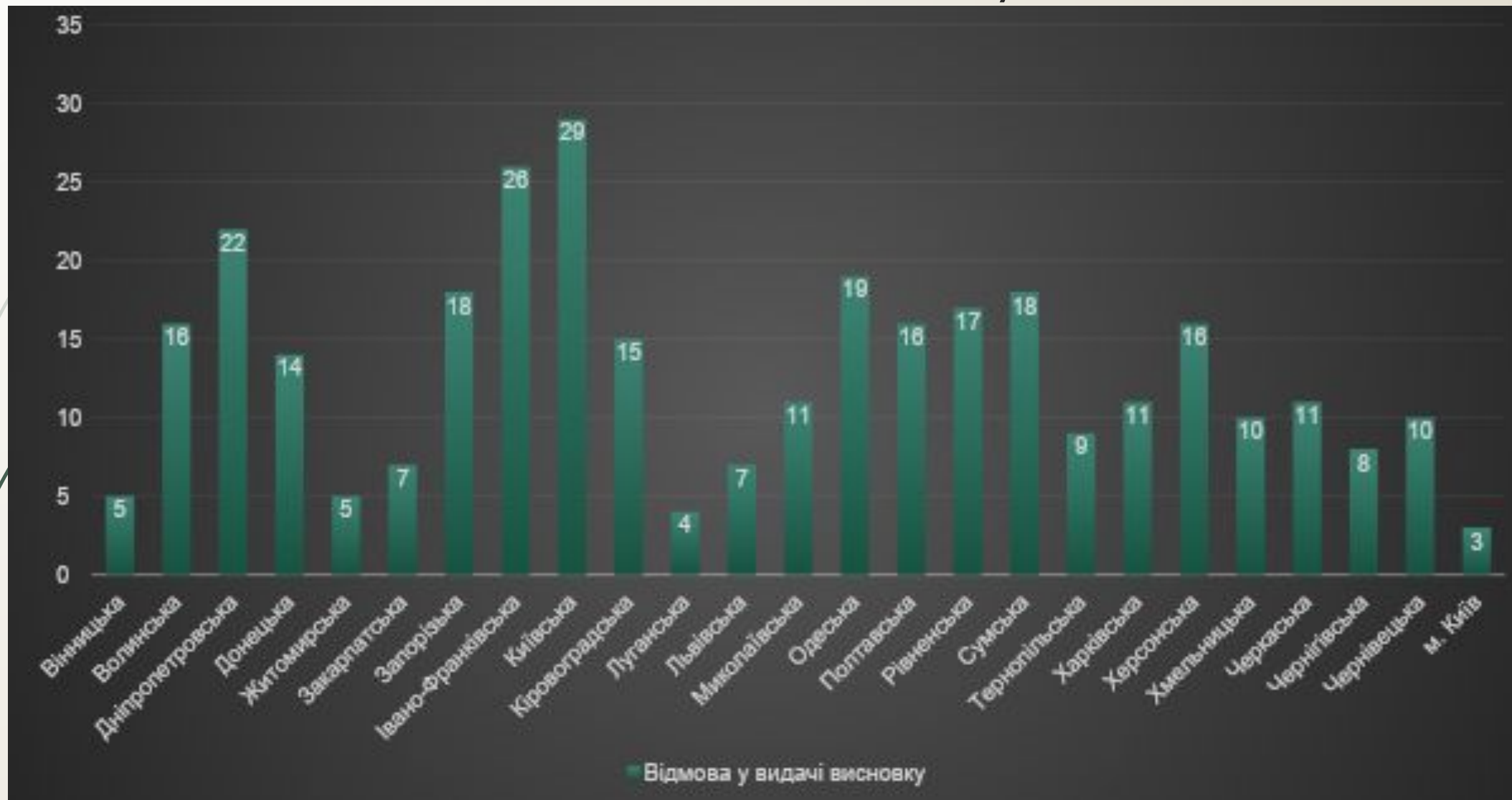
Вибірка по Висновкам про допустимість планованої діяльності:

Вибірка по Висновкам про недопустимість планованої діяльності:

Вибірка по повідомленням про Відмову у видачі Висновку:

Області	З Висновком про допустимість	Відмова у видачі Висновку (повторна подача)
Вінницька	114 (з них 6 ті, що потребують додаткової ОВД)	5 (2 переподачі з позитивним висновком)
Волинська	82 (з них 1 та, що потребує додаткової ОВД)	16 (6 з повторною подачею і позитивним висновком, 1 - з відмовою, 4 очікують рішення)
Дніпропетровська	231 (з них 33 ті, що потребують додаткової ОВД)	22 (з них 4 позитивні переподачі, 9 усього)
Донецька	151	14
Житомирська	58 (з них 8 ті, що потребують додаткової ОВД)	5 (2 повторно подані і отримано висновки, 2 поки без висновків, 1 не знайдено переподачі, 1 процедура без переподачі)
Закарпатська	115 (з них 11 ті, що потребують додаткової ОВД)	7 (1 процедура повторна подана і отримано відмову)
Запорізька	80 (з них 2 ті, що потребують додаткової ОВД)	18 (4 процедури подані повторно і отримано відмову)
Івано-Франківська	219 (з них 11 ті що потребують додаткової ОВД)	26 (4 повторно подані, без висновку, 3 процедури повт.подані і отримано позитив)
Київська	197 (з них 11 ті, що потребують додаткової ОВД)	29 (1 переподача з позитивним висновком, 1 - без висновку)
Кіровоградська	93 (з них 13 ті, що потребують додаткової ОВД)	15 (з них 4 позитивні переподачі)
Луганська	58	4
Львівська	319 (з них 1 та, що потребує додаткової ОВД)	7 (2 з яких зупинили розгляд ОВД)
Миколаївська	118	11 (4 процедур повторно подані, без позитивного висновку, 1 - з позитивним висновком)
Одеська	116 (з них 2 ті, що потребують додаткової ОВД)	19 (3 процедури повторно подані і отримано відмову)
Полтавська	269 (з них 4 ті, що потребують додаткової ОВД)	16
Рівненська	98 (з них 1 та, що потребує додаткової ОВД)	17 (7 повторно подані і отримали поз.висновки, 6 очікують рішення)
Сумська	117 (з них 20 ті, що потребують додаткової ОВД)	18
Тернопільська	105	9 (4 процедури повторно подані, без позитивного висновку)
Харківська	84 (з них 7 ті, що потребують додаткової ОВД)	11 (6 повторно подавали і вже отримали висновки, 1 припинили процедуру)
Херсонська	114 (з них 4 ті, що потребують додаткової ОВД)	16
Хмельницька	99 (з них 3 ті, що потребують додаткової ОВД)	10 (2 процедури подані повторно і отримано позитив)
Черкаська	103 (з них 5 ті, що потребують додаткової ОВД)	11 (2 повторно подані і отримали відмову)
Чернігівська	74 (з них 9 ті, що потребують додаткової ОВД)	8
Чернівецька	65 (з них 3 ті, що потребують додаткової ОВД)	10 (2 переподачі і отримано відмову, 8 поки не мають позитивного висновку)
м. Київ	91	3

Нові приклади відмов у видачі Висновків:

З метою виконання вимог ч.9 ст. 6 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» розроблено та затверджено наказом Міндовкілля від 15.03.2021 **№ 193 «Загальні методичні рекомендації щодо змісту та порядку складання звіту з оцінки впливу на довкілля»**, якими визначено найкращу практику підготовки звіту з оцінки впливу на довкілля, недотримання даних рекомендацій - вже є причиною видачі Рішення про відмову у видачі Висновку, наприклад як тут (цитую):

- представлений Звіт з ОВД не містить узагальнені результати оцінки можливого впливу на довкілля в процесі будівництва та експлуатації об'єкта планованої діяльності;

Справа №340/2549/20 від 28 грудня 2020 р.

Кіровоградський окружний адміністративний суд розглянув адміністративну справу за позовом: Малою приватного підприємства «Тарон» до відповідача: ДЕІ у Кіровоградській області про визнання протиправним та скасування пункту припису.

В обґрунтування позовних вимог позивач зазначив, що на підставі акта позапланової перевірки ДЕІ у Кіровоградській області винесено припис, п.1 якого зобов'язано МПП «Тарон» у 3-х місячний строк провести ОВД відповідно до вимог Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» та у відповідності до планової діяльності МПП «Тарон». На думку позивача, така вимога контролюючого органу є неправомірною та суперечить чинному законодавству.

ПОЗОВ НЕ ЗАДОВОЛЕНО. Основні підстави:

- Суд враховує, що **підготовка суб'єктом господарювання звіту з оцінки впливу на довкілля є початковим етапом процедури оцінки впливу** на довкілля. Натомість, **врахування висновку з оцінки впливу** на довкілля у рішенні про провадження планованої діяльності **є завершенням такої процедури**.
- Висновки, викладені в акті перевірки не підтверджуються жодними доказами.
- Зважаючи на викладене, суд дійшов висновку, що вимога Державної екологічної інспекції у Кіровоградській області, викладена у п.1 припису від 27.05.2020 р. є безпідставною та необґрунтованою.

ПОЛТАВСЬКИЙ

Справа

№

ОКРУЖНИЙ

440/4964/20

від

АДМІНІСТРАТИВНИЙ

03

лютого

2021

СУД

року

Полтавський окружний адміністративний суд справу за адміністративним позовом ДЄІ Центрального округу до ТОВ “Оріон” діяльність якого підлягає ОВД про тимчасову заборону (зупинення) діяльності, до отримання висновку з оцінки впливу на довкілля на паливороздавальний пункт.

- **Відновлення виробництва** (виготовлення) або реалізації продукції, виконання робіт, надання послуг суб`єктами господарювання **після призупинення** можливе **з моменту отримання органом державного нагляду (контролю), який ініціював призупинення, повідомлення суб`єкта господарювання про усунення ним усіх встановлених судом порушень**. З урахуванням наведеного та зважаючи на підтвердження допущення відповідачем факту порушення вимог чинного законодавства в частині поверхневого та підземного зберігання викопного палива чи продуктів їх переробки на площі 500 квадратних метрів і більше або об`ємом 15 кубічних метрів до отримання висновку з оцінки впливу на довкілля на паливороздавальний пункт, позовні вимоги про застосування заходів реагування до ТОВ “Оріон” шляхом тимчасової повної (заборони) зупинити діяльність автозаправної станції в частині поверхневого та підземного зберігання викопного палива чи продуктів їх переробки на площі 500 квадратних метрів і більше або об`ємом 15 кубічних метрів до отримання висновку з оцінки впливу на довкілля на паливороздавальний пункт є об`єднані. Відтак, **ПОЗОВ підлягає задоволенню**.

Рішення № 80345992, 11.03.2019, Окружний адміністративний суд м. Києва

ГО «Міжрегіональне бюро екологічного захисту» (позивачі) звернулися до Окружного адміністративного суду м. Києва із позовом до Міністерства екології та природних ресурсів України (далі - відповідач), третя особа, яка не заявляє самостійних вимог щодо предмета спору, на стороні відповідача, ТОВ «Українські мінеральні добрива» (далі - третя особа), в якому просять визнати протиправним та скасувати виданий ТОВ «Українські мінеральні добрива» висновок з ОВД планованої діяльності «Реконструкція будівлі ЦКЛ з перепрофілюванням в комплекс по переробці і зберіганню мінеральних добрив, розташованого за адресою: вул. Заводська 1г, м. Кривий Ріг, Дніпропетровська обл.».

В обґрунтування вимог позивачі зазначають, що оскаржуваний висновок підлягає скасуванню через порушення процедури у частині здійснення оцінки впливу на довкілля (далі також - ОВД) без урахування стану довкілля; не врахування територіальної альтернативи розміщення планового хімічного виробництва за межами міста Кривого Рогу, а також відповідачем зроблені завідомо неправдиві висновки, що виробництво розташоване поза межами районів щільної житлової забудови м. Кривий Ріг.

- З огляду на викладене, слід дійти висновку, що суб'єкт, який звертається до суду за захистом, має обґрунтувати порушення своїх прав, і таке порушення має бути, по-перше, реальним, а по-друге, стосуватися індивідуально виражених прав або інтересів особи, яка стверджує про їх порушення.

- З огляду на наведене, з урахуванням того, що оскаржуваний висновок з ОВД є актом індивідуальної дії і стосується лише прав та обов'язків третьої особи, встановлює конкретні приписи, направлені до останньої та розрахований на одноразове застосування, є результатом правовідносин у сфері ОВД та містобудівної діяльності, який складено відповідно до положень національного законодавства України виключно між ТОВ «Українські мінеральні добрива» та відповідачем, судом встановлено, що право позивачів не порушено в розумінні КАС України, що є самостійною підставою для відмови у задоволенні позову.

У задоволенні позову ГО «Міжрегіональне бюро екологічного захисту» до Міністерства екології та природних ресурсів України, третя особа ТОВ «Українські мінеральні добрива», про визнання протиправним та скасування виданого висновку з оцінки впливу на довкілля планованої діяльності «Реконструкція будівлі ЦКЛ з перепрофілюванням в комплекс по переробці і зберіганню мінеральних добрив, розташованого за адресою: вул. Заводська 1г, м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область» **відмовити повністю.**

Дякую за увагу!

- Вікторія Коваленко